

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-361-3-173>

**MANAGEMENT PECULIARITIES OF LONG-TERM STOCK
IN THE MINING AND CONCENTRATION
COMPANY CONDITION**

**ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОВГООБЕРТОВИМИ
ЗАПАСАМИ В УМОВАХ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНОГО
КОМБІНАТУ**

Latysheva O.V.

*PhD (Economics), Associate Professor,
LLC "Technical university
"Metinvest polytechnic",
Zaporizhzhia, Ukraine*

Латишева О.В.

*к.е.н., доцент,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Vyshniakova K.S.

*student (group 051-22-1m),
LLC "Technical university
"Metinvest polytechnic",
Zaporizhzhia, Ukraine*

Вишнякова К.С.

*студентка гр. 051-22-1м,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Довгообертові запаси – це товарно-матеріальні цінності, які знаходяться на складі підприємства і не використовуються в процесі виробництва або не реалізовані протягом тривалого періоду часу.

Проведений аналіз наукової літератури [1; 3 та ін.] та власний професійний досвід дозволяє констатувати, що зниження рівня довгооберткових запасів є важливою задачею для більшості вітчизняних підприємств гірничо-збагачувального комплексу, оскільки це дозволяє зменшити витрати та відповідно підвищити ефективність бізнесу.

Напрямами зниження рівня довгооберткових запасів на підприємстві можуть бути наступні:

1. Управління запасами. Один з головних факторів, що впливають на рівень довгооберткових запасів, – це недостатня ефективність управління запасами. Підприємство може зменшити рівень запасів, використовуючи методи управління запасами, такі як «Just-In-Time» (за потребою), «АВС – аналіз» (класифікація запасів за значущістю), «ЕОQ» (економічний розмір замовлення) та інші, що сприяють підвищенню ресурсовіддачі, бізнес-ефективності та зниженню витрат. Метод «Just-In-Time» базується на концепції отримання матеріалів саме в потрібний

момент і в потрібній кількості для виробництва товарів. Цей підхід дозволяє уникнути зайвого накопичення запасів і знижує затрати на зберігання і управління запасами. В результаті цього підприємство може зосередитися на підвищенні продуктивності та якості, зниженні циклічних запасів та покращенні реакції на зміни в попиті.

ABC-аналіз використовується для класифікації запасів на основі їх значимості і вартості. Зазвичай товари поділяються на кілька категорій: «А» – найважливіші та найцінніші, «В» – менш важливі та менш цінні, і «С» – найменш важливі та найменш цінні. Цей аналіз дозволяє підприємству фокусуватися на оптимізації управління найважливішими товарами, тим самим зменшуючи запаси і затрати.

EOQ визначає оптимальний розмір замовлення, який мінімізує загальні затрати на утримання запасів, замовлення і дефіцит. Цей метод враховує вартість замовлення, вартість утримання запасів і швидкість поповнення запасів.

Крім того, варто приділити увагу управлінню ремонтними запасами, оскільки дуже важливо мати точну інформацію про те, які запаси є необхідними для ремонту різних типів обладнання та машин. Діюча на підприємстві інформаційна система управління запасами, наприклад, повинна допомагати відстежувати кількість і тип запчастин, що потрібні для ремонту кожної машини. Також, важливо розробити стратегію для зменшення запасів, яка відповідає потребам компанії, згідно якої розглядаються всі можливості використання запасів з техніки, яка більше не використовується, або збільшення частоти діагностики техніки, щоб зменшити час на ремонт та тим самим зменшити кількість запасів, які потрібно зберігати.

Щодо запасів, які використовуються для ремонту та обслуговування, важливо розробити дійову автоматизовану систему моніторингу та контролю цих запасів (їх наявності, місць їх зберігання та переміщення, рівня їх використання), щоб мати точну інформацію про те, наприклад, які запаси є необхідними для ремонту різних типів обладнання та машин, що допоможе відстежувати кількість і тип запчастин, що потрібні для ремонту кожної машини.

2. Прогнозування попиту. Оскільки довгообертові запаси зберігаються на підприємстві тривалий час, важливо мати точні прогнози попиту на продукцію. Це дозволяє підприємству зменшити рівень запасів, забезпечуючи достатню кількість товарів тільки в періоди пікового попиту.

3. Мінімізація часу циклу – часу, який потрібен від початку виробництва до отримання та реалізації готової продукції. Підприємство

може зменшити час циклу, використовуючи сучасні методи Lean-виробництва, такі як: методологія «Kanban» та/або «Just-In-Time».

4. Партнерство з постачальниками, що може допомогти підприємству зменшити рівень запасів. Якщо постачальник може швидко доставляти товари, підприємство може зменшити рівень запасів, забезпечуючи достатню кількість товарів за потребою.

5. Аналіз поточного стану бізнес – процесів та їх подальша оптимізація, що також допомагає знайти можливості для зменшення запасів завдяки, наприклад, оптимізації логістики, виробничого процесу, зменшення кількості відходів тощо.

6. Проведення уніфікації (стандартизації) запасів на підприємстві також дозволяє зменшити кількість різних видів ТМЦ, що зберігаються на складі, і замінити їх на один стандартний вид.

Отже, ці напрями можуть бути використані окремо або в комбінації для досягнення максимального ефекту внаслідок зниження її рівня довгообертових запасів і з метою не допустити перерв в виробництві та простою обладнання. При цьому варто враховувати специфіку бізнес-процесів гірничо-збагачувального комбінату, його можливості вчасно реагувати на будь-які зміни, масштаби та строки постачання тощо.

Перелік використаних джерел

1. Шкрабак І.В., Латишева О.В., Шевченко Н.Ю. Управління матеріальними ресурсами в бізнес – процесах гірничо-металургійних компаній на засадах Perfomance Management. *Економічний вісник Донбасу*. Вип. 3 (69). 2022. С. 66–73.

2. Stock management. What is stock management? Web-site «SumUp»: dictionary. URL: <https://www.sumup.com/en-gb/invoices/dictionary/stock-management/> (Accessed 10 May 2023).

3. Puja Lalwani. What is performance management? Definition, Process, Cycle, and Best Practices for Planning. 2022. URL: <https://www.spiceworks.com/hr/performance-management/articles/what-is-performance-management/> (Accessed 10 May 2023).